

מחאה בדראג: "קאמפ" בין שוליים למיינסטרים

שלומית לזר¹

תקציר

מאמר זה עוסק במושג "קאמפ" (Camp) ובשימוש העכשווי באסתטיקה של הקאמפ בתרבות הפופולארית. השאלה שתעמוד במרכז מאמר זה היא כיצד השימוש בקאמפ מאפשר העברת מסרים חתרניים ומחאתיים, במעבר של התרבות הקווירית מהשוליים אל המיינסטרים. במאמר "Notes on 'Camp'", שפורסם בשנת 1964, דנה סוזאן סונטג (Sontag) בחמקמקות של המושג קאמפ, עליו לא נכתב לפני כן. סונטג מתארת את הקאמפ כעמדה אסתטית, אך היא מגדירה אותו כ"רגישות" שקשה לתפוס במילים. מהותה של רגישות זו היא האהבה ללא-טבעי, למלאכותי ולמוגזם, להעדפה של הצורה על התוכן, למגוון ולגרוטסקי. היא טוענת כי הקאמפ הוא סגנון אזוטרי, קוד פרטי וסמל זהות בקרב חברות שוליים אורבניות, ובהמשך כותבת בפירוש שהוא משויך לקהילה הקווירית. מאמרים עכשוויים על קאמפ מציגים את התפתחותו כתמונת ראי לתרבות השלטת, אך עדיין מדגישים את היותו סגנון שולי ואיזוטרי. הסגנון הקאמפי מתפקד מאז הופעתו בתוך תנועת ההתנגדות הקווירית כאלמנט משחקי המאפשר להגחיק ולצחוק על תופעות חברתיות ובעיקר על הבניות מגדריות. בשנים האחרונות חודרת תרבות הנגד הגאה ובראשה אמנות הדראג והקאמפ אל לב המיינסטרים התרבותי. שני מקרי בוחן המדגימים את התקבלות זו עומדים במרכז מאמר זה: תכנית הטלוויזיה *מרוץ הדראג של רופל* והמט-גאלה שנערכה בשנת 2019 לכבוד פתיחת התערוכה *CAMP: Notes on Fashion*, שהצגה במוזיאון המטרופוליטן. מקרי בוחן אלו ינותחו לאור תאוריות של קאמפ, ובעזרת תיאוריות של מחאה והתנגדות של אוכלוסיות שוליים ותיאוריות קוויריות. כמו כן, יוצג הפן האמנותי של הדראג הקאמפי בכדי לטעון כי השימוש בקאמפ הוא שמאפשר את החתרנות בתוך התרבות הפופולארית.

מילות מפתח: דראג, קאמפ, מחאה, הומור, תרבות נגד.

¹ שלומית לזר, דוקטורנטית במחלקה לאומנויות באוניברסיטת בן גוריון, בהנחיית ד"ר רונית מילאנו, פעילה חברתית ומנהלת מרכז 'בשבילך', מרכז תמיכה מקוון לנשים דתיות גאות.